

**UCHWAŁA NR VIII/119/2019
RADY MIEJSKIEJ W CZELADZI**

z dnia 22 maja 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 tj. z późn. zm.), art. 176 pkt 1 oraz 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2018, poz. 998 tj. z późn. zm.) na wniosek Burmistrza Miasta Czeladź:

Rada Miejska w Czeladzi uchwała, co następuje

- § 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Czeladź.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady
Miejskiej w Czeladzi

mgr Marcin Gadecki

Załącznik do uchwały Nr VIII/119/2019
Rady Miejskiej w Czeladzi
z dnia 22 maja 2019 r.

M I A S T O
C Z E L A D Ź

Gminny Program Wspierania Rodziny

na lata 2019-2021

Czeladź 2019

Spis treści

WPROWADZENIE.....	3
ZASOBY SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY	4
1. Ogólna sytuacja czeladzkich rodzin	4
2. Charakterystyka działań świadczonych na rzecz czeladzkich rodzin	6
ADRESACI PROGRAMU	16
REALIZATORZY PROGRAMU	16
CEL GŁÓWNY	16
CELE SZCZEGÓLOWE i OPIS DZIAŁAŃ	16
MONITORING PROGRAMU	18
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	19

WPROWADZENIE

Niniejszy Program jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego na terenie miasta Czeladź od 2016 roku. Nadrzędną ideą programu jest przekonanie o niezastąpionej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka, którą należy promować i wzmacniać. Program został przygotowany na podstawie analizy sprawozdań z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 oraz prac Działu ds. Wspierania Rodziny i Asysty Rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi.

Po dokonaniu przeglądu założeń i efektów Programu z lat 2016-2018 przyjęto zachowanie dotychczasowego układu dokumentu i nadanie takiej samej formy Programowi na lata 2019-2021. Wypracowana dotychczas struktura dokumentu programowego została oceniona pozytywnie, jako właściwa i zawierająca wszystkie wymagane elementy. Opracowany Program jest w pełni zgodny wymogami stawianymi w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zakres Programu koresponduje z kierunkami działań oraz celami przyjętymi w Strategii Rozwoju Miasta Czeladź do roku 2023. Proponowane działania koncentrują się na wspieraniu umiejętności wychowawczych rodziców oraz profilaktyce społecznej dzieci i młodzieży.

Wszystkie działania skierowane do rodzin charakteryzują się:

- wielowymiarowością i zintegrowanym podejściem,
- podmiotowością rodziny i szacunkiem dla jej prawa głosu w sprawach polityki rodzinnej,
- działaniami profilaktycznymi i zapewnieniem dostępu do powszechnych usług,
- angażowaniem organizacji pozarządowych we wspieranie rodziny.

Zakładane cele i rezultaty zostaną osiągnięte, jeśli planowane w ramach programu zadania będą uwzględniały zasadę interdyscyplinarności (realizacja działań przez różnych specjalistów reprezentujących różne instytucje), kompleksowości (rozpatrywanie problematyki jako kwestii złożonej) oraz ukierunkowane zostaną na skuteczne osiągnięcie jak najlepszych efektów.

ZASOBY SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY

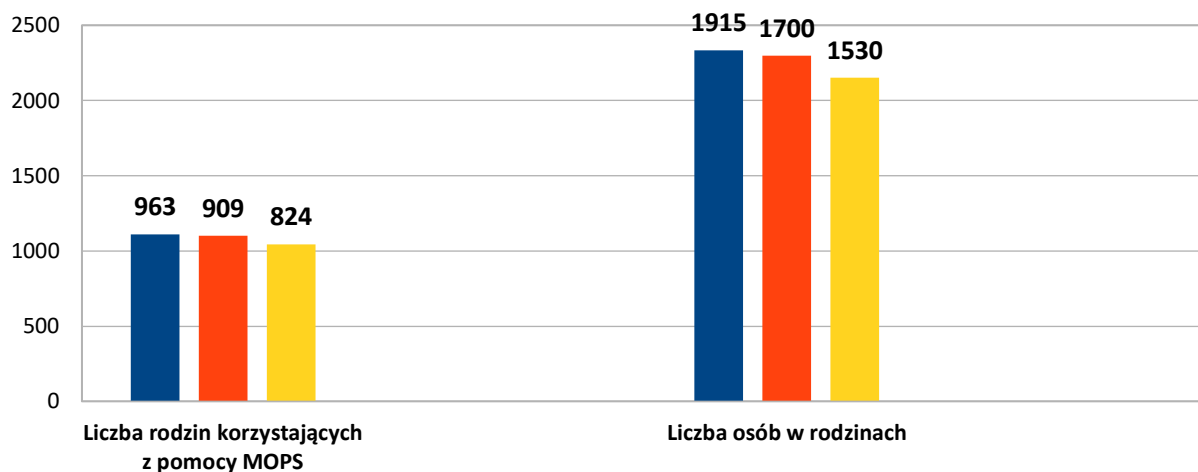
Szczegółowe dane, dotyczące liczbowych wskaźników określających sytuację czeladzkich rodzin oraz realizacji zadań ukierunkowanych na ich wsparcie, zawierają przedstawiane na bieżąco Radzie Miasta sprawozdania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Niniejszy Program zawiera dane przedstawiające w zarysie sytuację rodzin oraz realizowane przedsięwzięcia będące zasobami Miasta Czeladź w obszarze ich wspierania.

1. Ogólna sytuacja czeladzkich rodzin

Gmina Czeladź leży w północno-wschodniej części województwa śląskiego. Powierzchnia miasta wynosi ok. 1640 ha, a liczba mieszkańców wynosi 30180 (dane z dnia 31.12.2018r.). Miasto sąsiaduje od północy i wschodu z Będzinem, od południowego wschodu z Sosnowcem, od południa z Katowicami, a od zachodu i północnego zachodu z Siemianowicami Śląskimi.

W Czeladzi mieszka 3 409 rodzin z dziećmi do 18 roku życia. Pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi w roku 2018 znajdowały się 824 rodziny, w tym 232 rodziny z problemami opiekuńczo - wychowawczymi.

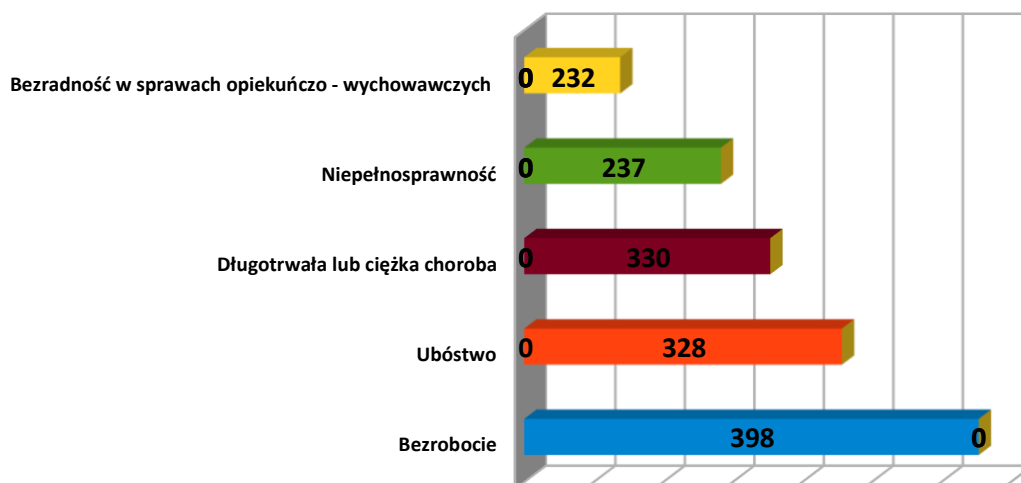
Wykres 2. Liczba rodzin i osób w rodzinach, którym przyznano świadczenia w latach 2016-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi oraz Sprawozdania MPiPS-03

Przedstawione dane statystyczne wskazują, że każdego roku liczba rodzin oraz osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej zmniejsza się. Wpływ na spadek tej liczby zapewne ma obniżenie stopy bezrobocia rejestrowanego w powiecie będzińskim w latach 2016 - 2018.

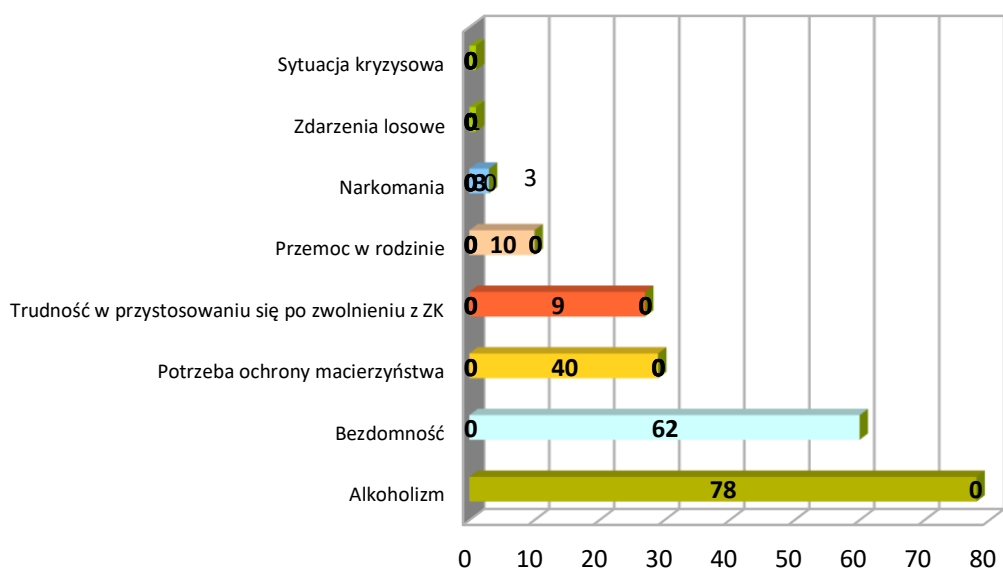
Wykres 3. Główne powody przyznania pomocy i wsparcia rodzinom w roku 2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-03

Jak można zaobserwować bezrobocie i ubóstwo są najczęstszym powodem udzielania pomocy i wsparcia, następnie plasuje się niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Przyczyną złego funkcjonowania rodzin jest między innymi ubóstwo, będące następstwem bezrobocia i innych czynników dysfunkcyjnych takich jak: długotrwała choroba, niepełnosprawność, alkoholizm.

Wykres 4. Inne powody udzielenia pomocy i wsparcia w roku 2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-03

Wskazane powyżej dysfunkcje bardzo często prowadzą do powstania problemu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Bezradność oznacza brak umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi, niskie kompetencje wychowawcze, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego.

Podobnych danych dostarcza Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2013 - 2020, z których wynika, że głównymi problemami społecznymi w powiecie są ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, które mogą prowadzić do występowania zjawiska wyuczonej bezradności i trudności opiekuńczo-wychowawczych.

2. Charakterystyka działań świadczonych na rzecz czeladzkich rodzin

Wdrażanie i rozwój asystentury rodzinnej.

W strukturach MOPS w roku 2018 zatrudnionych było 4 asystentów rodziny, w tym: na umowę o pracę 2 osoby; w ramach umów cywilno-prawnych 2 osoby.

Zatrudnienie dwóch asystentów (etat i pół etatu) do czerwca 2018 roku było finansowane w ramach projektu pn. Edukacja Ludzi SZukających Kompetencji - „ELUSZEK”. Program wsparcia rodzicielstwa współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Pozostałe stanowiska dofinansowane były w ramach Rządowego Programu z zakresu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej.

Każdy z asystentów rodziny współpracował średnio z 9 rodzinami. W 2018 roku współpracę z asystentami podjęło łącznie 68 rodzin.

Do głównych zadań asystenta rodziny należało:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej i w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w podnoszeniu umiejętności i kompetencji wychowawczych rodziców;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych;
- motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny (nie rzadziej, niż co pół roku);
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;

- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z podmiotami działającymi na rzecz rodziny;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny.

W roku 2018 zakończono współpracę z **37 rodzinami**, z tego w 27 rodzinach zrealizowano cele i osiągnięto efekty, a w 10 rodzinach zakończono współpracę z powodu braku gotowości do zmiany i nie zrealizowano zaplanowanych celów. Natomiast 1 rodzina zakończyła współpracę z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania.

Poniższa tabela przedstawia wybrane zagadnienia dotyczące asystenta rodziny za rok 2018.

Tabela nr 1. Zestawienie liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2018 roku

Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny.	Ogółem		68
	W tym	Zobowiązane przez Sąd	3
Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny.	Do 3 miesięcy		6
	Powyżej 3 do 12 miesięcy		16
	Powyżej roku		46
Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył współpracę.	Ogółem		37
	W tym	Ze względu na osiągnięte cele	27
		Ze względu na zaprzestanie współpracy	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań asystentów rodziny za rok 2018.

Asystenci rodziny w roku 2018 w zależności od potrzeb uczestniczyli w spotkaniach omawiających pracę z rodziną oraz w posiedzeniach Grup Roboczych związanych z problematyką przemocy w rodzinie. W skład zespołów i Grup Roboczych oprócz asystenta rodziny wchodził pracownik socjalny, kurator społeczny lub zawodowy, pedagog szkolny, policjant/dzielnicowy.

Celem pracy asystentów w ramach współpracy z rodzinami było zminimalizowanie obszarów dysfunkcji, zredukowanie niewydolności rodzin we wcześniej zdiagnozowanych sferach życia, w takim stopniu, by rodziny były przygotowane do rozwiązywania problemów we własnym zakresie lub przy niewielkim wsparciu ze strony pracowników różnych instytucji. Innymi słowy, celem wielopłaszczyznowych strategii podejmowanych przez asystentów rodzin było wzmocnienie kompetencji rodzin, tak by podejmowały samodzielne próby radzenia sobie z różnymi trudnymi sytuacjami życiowymi.

W obszarze problemów opiekuńczo - wychowawczych podjęte działania zorientowane były na: pomoc dzieciom w odrabianiu lekcji, edukację w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, modelowanie sytuacji wychowawczych, prowadzenie zabaw edukacyjnych itp. Deficyty w obszarze prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego były uzupełniane poprzez trening gospodarowania budżetem, umiejętności sprzątnięcia, dbania o dom i higienę. Asystenci pomagali rodzinom również w sprawach

formalno-prawnych np. poprzez towarzyszenie w sądzie, w uregulowaniu spraw urzędowych, w przygotowaniu i wypełnieniu pism urzędowych itp. Asystenci angażowali się także w działania mające na celu poprawę sytuacji zdrowotnej rodzin poprzez edukację zdrowotną, motywowanie do podjęcia leczenia, w tym umawianie wizyt lekarskich oraz towarzyszenie rodzinom podczas badań/konsultacji.

„Program Wspierania Rodziny i Aktywności Lokalnej-Kreatywna PIASKownlca”.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi Dział ds. Wspierania Rodziny i Asysty Rodzinnej realizuje „Program Wspierania Rodziny i Aktywności Lokalnej-Kreatywna PIASKownlca”.

Cele: wspieranie rodzin przeżywających trudności wychowawczo-opiekuńcze, w tym szczególnie rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu, profilaktyka, rozwój talentów i zainteresowań dzieci, pomoc w nauce oraz nabycie umiejętności efektywnego spędzania czasu wolnego.

Odbiorcy: dzieci i młodzież w wieku od 6 do 15 lat z terenu Czeladzi, w szczególności z dzielnicy „Piaski”.

Działania: organizacja zajęć sportowych, modelarskich, dziennikarsko-literackich, nt. sztuki interpretacji tekstów, z doradcą zawodowym, warsztaty psychoedukacyjne, z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, artystyczne i profilaktyczne „Kraina Świetlików” oraz pomoc w nauce.

Partnerzy: Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury w Będzinie, Młodzieżowe Centrum Kariery OHP w Będzinie, Mobilne Centrum Informacji Zawodowej OHP z Dąbrowy Górniczej, Klub Seniora „Wrzos”.

Rezultaty: w 2018 r. w zajęciach brało udział łącznie 31 dzieci.

ELUSZEK - projekt współfinansowany z środków zewnętrznych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi w okresie od 09.2016 r. do 08.2018 r. realizował projekt pn. Edukacja Ludzi SZukających Kompetencji - „ELUSZEK”. Program wsparcia rodzicielstwa współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 dla osi priorytetowej: IX. Włączenie społeczne dla działania: 9.2. Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne dla poddziałania: 9.2.5. Rozwój usług społecznych - konkurs.

Cele: upowszechnianie wiedzy oraz rozwijanie umiejętności wychowawczych rodziców w zakresie tworzenia i modyfikowania czynników ochronnych w kontakcie z dzieckiem. Główne obszary działań obejmowały: poszerzenie wiedzy, zwiększenie umiejętności rodziców w zakresie sposobów budowania bezpiecznej relacji i interakcji z dziećmi, w tym czynników warunkujących właściwy rozwój emocjonalny dzieci.

Odbiorcy: rodziny z dziećmi doświadczające różnych trudności w pełnieniu ról rodzicielskich z terenu Miasta Czeladź.

Działania: indywidualne poradnictwo psychologiczne (282h), logopedyczne (253h), prawne (50h), mediacje rodzinne (50h), 2,5 dniowe wyjazdy terapeutyczno-integracyjne dla rodziców z dziećmi, trening relacji przywiązaniowej (194h), superwizja rodzinna (140h), superwizja ekspercka (40h), wyjścia edukacyjno-integracyjne, zatrudnienie dwóch asystentów rodziny (1 etat i 1/2 etatu), superwizja pracy asystentów rodziny (50h), wsparcie finansowe dla rodzin uczestniczących w projekcie (26.100 zł), zwrot kosztów

dojazdu (bilety KZK GOP).

Rezultaty: wsparciem zostało objętych łącznie 121 osób (dorośli i dzieci).

Wspieranie rodzin doświadczających przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie funkcjonuje na podstawie:

- Uchwały Nr V/40/2011 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 3 lutego 2011 r. z późn. zm. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołowi zapewnia Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie MOPS.
- Zarządzenia Burmistrza Miasta Czeladź nr 207/2016 z dnia 29 czerwca 2016 r., w którym określony jest skład osobowy Zespołu oraz rodzaj instytucji reprezentowanych przez poszczególne osoby.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie - to zespół osób delegowanych ze środowisk profesjonalnych do koordynacji, standaryzacji, analiz i rozwiązywania lokalnych problemów przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny stanowią przedstawiciele służb miejskich, instytucji i organizacji działających w obszarze wsparcia społecznego. Działania Zespołu zmierzają do poprawy sposobów udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy i ich najbliższemu otoczeniu poprzez kreowanie lokalnej polityki wobec problemu, a także wypracowywanie procedur oraz standardów.

Grupa Robocza, to zespół osób - przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia wykonujących zadania w ramach swoich obowiązków służbowych lub na podstawie porozumień. Grupa Robocza powoływana jest przez Zespół Interdyscyplinarny w indywidualnych przypadkach, w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie. Udział w pracach Grupy Roboczej jest nieodpłatny.

Procedura „Niebieskie Karty” - to procedura stosowana przez Policję, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS), Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, służbę zdrowia, oświatę w celu lepszej ochrony osób, które stały się ofiarą przemocy domowej. Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A”.

Formularz „Niebieska Karta” stanowi dokument, w którym zawarte są informacje dotyczące sytuacji osoby dotkniętej przemocą w rodzinie, jej rodziny, a także możliwe działania do realizacji, których zobligowani są przedstawiciele podmiotów realizujących procedurę.

W 2018 roku rodziny, w których zostały rozpoczęte procedury „Niebieska Karta” składały się z 284 osób, wliczając w to osoby wobec, których zachodziło podejrzenie iż są sprawcami przemocy, w tym 100 kobiet, 95 mężczyzn, 89 dzieci.

Do Zespołu Interdyscyplinarnego w ubiegłym roku wpłynęło 89 zgłoszeń dotyczących występowania przemocy w rodzinie oraz wypełniono 89 załączników Niebieska Karta - A: Policja 51, pracownicy MOPS 32, pracownicy oświaty 5, inne 1.

Znacząca przewaga wszczętych procedur przez Policję wynika z faktu, iż w większości przypadków były rozpoczynane podczas interwencji funkcjonariuszy lub przy składaniu doniesienia o możliwości popełnienia

przestępstwa z art. 2017 KK.

W ramach prowadzonych działań przez Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie MOPS powołano 89 Grup Roboczych oraz zorganizowano 293 posiedzenia. W 2018 roku członkowie Grup Roboczych skierowali 26 wniosków o przymusowe leczenie do GKRPA, 20 zawiadomień do Prokuratury oraz 15 wniosków o wgląd w sytuację malotetnych dzieci.

Ponadto w wyniku realizowanych działań:

- siedmiu sprawców przemocy zostało skazanych prawomocnym wyrokiem z art. 207 KK;
- jedna osoba została umieszczona w Areszcie Śledczym;
- w siedmiu przypadkach Prokuratura Rejonowa jako środek zapobiegawczy wydała nakaz opuszczenia mieszkania, zakaz zbliżania się i dozór Policji;
- na mocy art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy z uwagi na bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia troje dzieci zostało umieszczonych u innej rodziny zamieszkałej oddzielnie oraz dwoje w pieczy zastępczej.

W 2018 roku oprócz wszczętych nowych procedur kontynuowane były 53 procedury NK z lat wcześniejszych.

Wsparcie dla rodzin wielodzietnych.

Jednym z priorytetowych programów, który ma wesprzeć rodzinę w wypełnianiu jej funkcji, poprawić jakość życia jej członków i zwiększyć szanse rozwojowe dzieci jest realizowany od 2015 r. **Program Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „Rodzinka 2 +”**, przyjęty Uchwałą Nr Nr XI/175/2015 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 28 maja 2015 r.

Program ten jest jednym z elementów polityki prorodzinnej prowadzonej przez Miasto Czeladź. Wdrożenie go daje możliwość wsparcia czeladzkich rodzin, również przez lokalnych przedsiębiorców. Uruchomienie Programu tworzy podwaliny dla szeregu innych przedsięwzięć gminnych, których odbiorcami będą czeladzkie rodziny. Podejmowane działania lokalne będą wpływać na tworzenie pozytywnej atmosfery poszanowania i akceptacji wartości rodziny.

Celami Programu są: budowanie przychylnego klimatu wśród lokalnej społeczności dla czeladzkich rodzin, kształtowanie pozytywnych postaw społecznych, eliminowanie negatywnych stereotypów i propagowanie pomocniczości wśród mieszkańców Czeladzi oraz odciążenie domowych budżetów rodzin objętych programem.

Każda czeladzka rodzina posiadająca kartę Rodzinka 2+ korzysta z wielu ulg, rabatów oferowanych przez Partnerów programu. Do udziału w programie pozyskiwani byli sukcesywnie Partnerzy zewnętrzni (podmioty gospodarcze, organizacje społeczne), aby poszerzać i urozmaicać pakiet ulg, które w rezultacie odciążą ich budżety rodzinne, zachęcą do korzystania z dóbr oferowanych przez Miasto, zaktywizują i zintegrują poprzez udział w organizowanych wspólnie wydarzeniach miejskich.

W 2018 roku wydano 381 kart Rodzinka 2+.

Od 2014 roku podpisano 47 porozumień z prywatnymi oferentami, którzy zapewniają dla Rodzin 2+ ulgi na zakup swoich produktów i usług.

Wspieranie i rozwój poradnictwa specjalistycznego i form rozwojowych dla rodzin.

„Centrum Profilaktyki i Psychoterapii Więzi - Punkt konsultacyjno-interwencyjny dla dzieci i ich rodziców” (05.02. - 21.12.2018).

Cele: zabezpieczenie dzieci i młodzieży przed dalszym krzywdzeniem i wtórną wiktyimizacją poprzez udostępnienie bezpłatnej pomocy w ramach Centrum Profilaktyki i Psychoterapii Więzi oraz nawiązanie współpracy z instytucjami pomocy społecznej i oświaty w zakresie wsparcia dziecka i jego rodziny.

Odbiorcy: rodzice, dzieci i młodzież z terenu Czeladzi.

Działania: prowadzenie konsultacji psychologicznych, terapeutycznych i interwencji kryzysowej (120h), oraz grupy edukacyjno-rozwojowej dla rodziców dzieci (60h)

Rezultaty: wsparciem objętych zostało łącznie 70 osób, w tym: 51 osób dorosłych oraz 19 dzieci.

„Grupa wsparcia dla rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju emocjonalnego”.

Cele: minimalizacja kosztów emocjonalnych ponoszonych przez rodziców dzieci ze zdiagnozowanymi zaburzeniami sfery emocjonalnej, w tym również dzieci z diagnozą zaburzeń ze spektrum autyzmu.

Odbiorcy: rodzice z terenu Czeladzi.

Działania: zrealizowanych zostało 9 spotkań dla rodziców po 3h (łącznie 27h).

Rezultaty: 10 osób wzięło udział w spotkaniach grupy.

„Dzieci się liczą - wsparcie dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie.” (25.08.-21.12.2018).

Cele: zintensyfikowanie działań pomocowych na rzecz dzieci zagrożonych i dotkniętych przemocą poprzez wzmocnienie czynników ochronnych dzieci i redukcję czynników ryzyka wystąpienia przemocy, wzrost efektywności w zakresie zapobiegania i wczesnej interwencji wobec przypadków przemocy wobec małych dzieci (4-6 lat), zwiększenie dostępu do treści profilaktycznych dla dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą, wzrost umiejętności budowania rozwiązań społecznych i zawodowych.

Odbiorcy: dzieci uczęszczające do czeladzkich przedszkoli, rodzice, nauczyciele oraz społeczność lokalna w zakresie realizowanych działań środowiskowych.

Działania: organizacja alternatywnych form wsparcia środowiskowego, opracowanie i wdrożenie narzędzi do poradnictwa dostosowanego do specyfiki potrzeb dzieci i młodzieży na podstawie metodyki „Krainy Świetlików” (30h), opracowanie modelu metodycznego sesji „Krainy Świetlików”, scenariuszy zajęć, merytorycznego opisu postaci „Krainy Świetlików” oraz bajek, przeszkolenie kadry przedszkolnej w zakresie realizacji programu „Kraina Świetlików” (30h), realizacja działań profilaktycznych w 8 przedszkolach (6 modułów tematycznych: potrzeba wsparcia; poczucie osamotnienia; poczucie bezradności; potrzeba miłości; poczucie odpowiedzialności; ujawnienie sekretu), stworzenie metodą rękodzielniczą 6 unikalnych postaci z „Krainy Świetlików”, prowadzenie superwizji dla nauczycieli, zorganizowanie cyklu warsztatów dla rodziców (36h).

Rezultaty: opracowano 1 narzędzie do realizacji działań profilaktycznych w środowisku lokalnym, ponad 150 dzieci wzięło udział w działaniach profilaktycznych realizowanych w przedszkolach, ponad 200 osób, w tym dzieci i młodzież wzięło udział w działaniach środowiskowych; 36 osób wzięło udział w warsztatach dla rodziców, przygotowano 10 nauczycieli do samodzielnego prowadzenia działań profilaktycznych, opracowano 1 zestaw materiałów edukacyjno-informacyjnych, zrealizowano 1 festyn i 2 happeningi promujące treści profilaktyczne w środowisku lokalnym.

Poniższe tabele przedstawiają osiągnięte wskaźniki dla zadań zrealizowanych w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny w 2018 roku.

Tabela nr 2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących

Cel 2: Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących				
L.p.	Rodzaj podjętych zadań	Wskaźniki	Okres realizacji	
			2018	Podmiot realizacji
1.	Pomoc w integracji rodziny/organizowanie spotkań, warsztatów zapobiegających izolacji, pikników rodzinnych	Liczba zrealizowanych działań	3	MOPS, NGO
2.	Podnoszenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców oraz podnoszenie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny	Liczba warsztatów/szkoleń podnoszących kompetencje opiekuńczo wychowawcze	5	MOPS, NGO
		Liczba osób objętych warsztatami/szkoleniami	119	
3.	Pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu dzieci przez działalność Zespołu ds. wspierania opiekuńczo-wychowawczego rodziny oraz Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie Filia Czeladź	Liczba dzieci objętych wsparciem	65	MOPS
4.	Zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez asystenta rodziny	Liczba asystentów pracujących na rzecz rodzin	4	MOPS
		Liczba rodzin, którym przyznano pomoc asystenta rodziny	68	

5.	Pomoc w nauce szkolnej dzieciom objętym wsparciem asystenta rodziny	Liczba dzieci, które uzyskały pomoc	13	MOPS
----	---	-------------------------------------	----	------

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań.

Tabela nr 3. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.

Cel 2: Zabezpieczenie potrzeb bytowych dziecka i rodziny. Poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno-bytowej				
L.p.	Rodzaj podjętych zadań	Wskaźniki	Okres realizacji	
			2018	Podmiot realizujący
1.	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom	Liczba rodzin i dzieci objętych pomocą	824	MOPS
2.	Objęcie rodzin pomocą w postaci dożywiania	Liczba dzieci korzystających z dożywiania	298	MOPS
3.	Organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin wymagających wsparcia (kolonie, obozy sojoterapeutyczne, akcja lato, akcja zima)	Liczba dzieci, która wzięła udział w wypoczynku	45	MOPS

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań.

Tabela nr 4. Podnoszenie umiejętności i kompetencji wychowawczych rodziców

Cel 3: Podnoszenie umiejętności i kompetencji wychowawczych rodziców				
L.p.	Rodzaj podjętych zadań	Wskaźniki	Okres realizacji	Podmiot realizacji
			2017	
1.	Systematyczna praca asystentów z rodzinami wymagającymi wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	Liczba podpisanych kontraktów/planów pracy	68	MOPS
2.	Organizowanie spotkań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców	Liczba warsztatów/szkoleń podnoszących kompetencje opiekuńczo wychowawcze	5	MOPS, NGO

		Liczba osób objętych warsztatami/szkoleniami	119	
3.	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego	Liczba osób (rodziców i dzieci), którym udzielono poradnictwa psychologicznego	85	MOPS, NGO
4.	Wspieranie rodzicielstwa - realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych - Karta Dużej Rodziny oraz Miejskiego Programu Rodzina 2+	Liczba wydanych kart	381	UM, MOPS

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań.

ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są:

- rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Czeladź potrzebujące wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo wychowawczej, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz takie, które chcą współpracować na rzecz odzyskania opieki nad dziećmi.

REALIZATORZY PROGRAMU

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi - organizator pracy z rodziną, przy współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz rodzin z dziećmi.

CEL GŁÓWNY

Wzmacnianie rozwiązań sprzyjających prawidłowemu realizowaniu funkcji rodziny, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

CELE SZCZEGÓŁOWE I OPIS DZIAŁAŃ

1. Wspieranie rodzin we wzmacnianiu ich roli i funkcji opiekuńczo – wychowawczej

Lp.	Działania	Terminy	Zakładane rezultaty
1.	Pomoc w integracji rodziny /organizowanie spotkań, warsztatów zapobiegających izolacji, pikników rodzinnych, projektów socjalnych itp.	na bieżąco, wg potrzeb	ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z różnymi dysfunkcjami, uzależnieniami
2.	Podnoszenie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziców oraz podnoszenie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny	na bieżąco, wg potrzeb	podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców
3.	Praca z rodziną również w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną	na bieżąco, wg potrzeb	powrót dzieci z rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej pod opiekę rodziców
4.	Opracowanie i wdrażanie projektów socjalnych i programów profilaktyczno - edukacyjnych dla	na bieżąco, wg potrzeb	wzrost aktywności rodzin rozwiązywaniu swoich

6.	rodzin z dziećmi Pomoc w organizowaniu grup wsparcia dla rodzin borykających się z różnymi problemami	na bieżąco, wg potrzeb	problemów socjalnych podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców
----	--	------------------------	--

2. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i rodzin. Poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno - bytowej

Lp.	Działania	Terminy	Zakładane rezultaty
1.	Wsparcie finansowe i rzeczowe rodzin	na bieżąco, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o dodatkach mieszkaniowych i innych dopuszczalnych prawem źródeł, o pomocy państwa w wychowaniu dzieci - program 500+	zapewnienie dzieciom podstawowych warunków socjalno -bytowych w ich naturalnych rodzinach
2.	Objęcie dożywianiem dzieci i młodzieży w ramach realizacji rządowego programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	na bieżąco, wg potrzeb	zapewnienie dzieciom ciepłego posiłku
3.	Organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin wymagających wsparcia /kolonie, obozy socjoterapeutyczne, akcja lato, akcja zima/	na bieżąco, wg potrzeb	Propagowanie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu, wykorzystywanie możliwości psychofizycznych dzieci, integracja środowiska, przeciwdziałanie marginalizacji

3. Podnoszenie umiejętności i kompetencji wychowawczych rodziców

Lp.	Działania	Terminy	Zakładane rezultaty
1.	Systematyczna praca asystentów z rodzinami wymagającymi wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej	na bieżąco	podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców
2.	Organizowanie spotkań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców	na bieżąco, wg potrzeb	podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców

3.	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego	na bieżąco, wg potrzeb	zwiększenie różnorodności i dostępności usług dla rodzin z dziećmi
----	---	------------------------	--

4. Zapewnienie infrastruktury i dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego

Lp.	Działania	Terminy	Zakładane rezultaty
1.	Rozwój konsultacji i poradnictwa	na bieżąco, wg potrzeb	zwiększenie dostępu do poradnictwa specjalistycznego
2.	Utworzenie placówki wsparcia dziennego	2019	poszerzenie specjalistycznej oferty kierowanej do dzieci i rodziców

MONITORING PROGRAMU

Realizacja działań podejmowanych w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Czeladź na lata 2019-2021 będzie monitorowana i ewaluowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi. Gromadzone będą informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami, fundacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw. Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Wskaźnikami osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych będą dane liczbowe pozyskane w ramach realizacji poszczególnych działań:

- liczba rodzin wymagających pomocy,
- liczba rodzin, które korzystają z pomocy w integracji,
- liczba oraz rodzaj działań na rzecz integracji rodziny,
- liczba rodzin, które korzystają z porad udzielnych przez specjalistów oraz konsultacji,
- liczba realizowanych projektów socjalnych i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla

rodzin i dzieci,

- liczba zorganizowanych grup wsparcia,
- liczba asystentów rodziny,
- liczba rodzin z którymi pracuje asystent rodziny,
- liczba rodzin, w których asystent zakończył pracę z rodziną z uwagi na osiągnięty cel,
- liczba dzieci, którym zapewniono udział w zajęciach pozaszkolnych, w tym z elementami przeciwdziałania uzależnieniom,
- liczba dzieci pochodzących z rodzin wymagających wsparcia, którym zorganizowano różne formy wypoczynku,
- liczba dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej,
- liczba dzieci powracających do rodziny naturalnej z pieczy zastępczej,
- liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą w formie posiłku w szkole i przedszkolu.

Roczne sprawozdania z realizacji programu będą przedstawiane Radzie Miasta w terminie do 31 marca każdego roku.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Program jest finansowany ze środków budżetowych Miasta Czeladź. Poszczególne podmioty odpowiadające za jego realizację mogą pozyskiwać dodatkowe środki finansowe z administracji rządowej oraz innych źródeł, m.in. ze środków unijnych. Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań systemu pieczy zastępczej.

Do podstawowych źródeł finansowania programów należą:

- budżet Miasta Czeladź,
- budżet państwa,
- środki finansowe z funduszy unijnych pozyskane zarówno przez jednostki organizacyjne Miasta, jak i organizacje pozarządowe i inne podmioty realizujące projekty społeczne w partnerstwie z Miastem.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art.176 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2018 poz. 998 tj. z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny, uchwała gminne programy wspierania rodziny. (art. 179 ust. 2 ww. ustawy)

W związku z powyższym zachodzi konieczność podjęcia uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021.